

پمفلت آموزشی:

آموزش در گروه های کوچک

(بحث گروهی)

(Small Group Teaching)

تهیه کنندگان:

دکتر رویا شریفی

دکتر افسانه واعظی

(اعضای هیات علمی دانشکده پیراپزشکی)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

ایران

بهار ۱۴۰۱

یادگیری در گروه های کوچک چیست؟

آموزش در گروه کوچک گفتگویی است، سنجیده و منظم که در آن هر یک از گروهها مستقل از هم به فعالیت می-پردازند و هر کدام از اعضا گروه نقش خاصی را بر عهده می گیرند.

این روش یکی از روش های موثر آموزشی است، زیرا محور کار در این روش مباحثه و مناظره است.

در این روش مطالب علمی مستقیما بوسیله مدرس در اختیار دانشجویان قرار نمی گیرد، بلکه مدرس منابعی را معرفی می کند تا دانشجویان خود به مطالعه و جمع آوری مطالب بپردازند.

تعداد افراد در هر گروه معمولا ۱۰ نفر یا کمتر می باشد.

مراحل اجرای بحث گروهی

روش بحث گروهی، همانند سایر روش ها، دارای مراحل آمادگی، طراحی و اجرا است. آمادگی و طراحی شامل مراحل زیر است:

۱) **انتخاب موضوع:** مدرس موضوعی را انتخاب می کند که دانشجویان درباره آن دانش قبلی لازم برای بحث را داشته باشند، به همین دلیل اغلب جلسات بحث، بعد از جلسات سخنرانی گذاشته می شود. موضوعات و عناوین روش بحث گروهی باید با هدف ارتباط داشته و در قالب کلمات و جملات صریح و روشن بیان شوند.

۲) **فراهم کردن زمینه های مشترک:** قبل از شروع بحث گروهی، لازم است سطح اطلاعات فراگیران درباره موضوع یکسان شود. مدرس موظف است در شروع بحث، تحت عنوان مقدمه، هدف و ضوابط بحث گروهی را شرح دهد و نقش خود را در جریان بحث تا حد شنونده کاهش دهد. در جریان بحث گروهی مدرس باید نقش یادگیرندگان را به دقت به آنها بیاموزد. دانشجویان باید درباره موضوع از قبل مطالعه کنند.

۳) **تعیین نحوه آرایش شبکه های ارتباطی:** ترتیب قرار گرفتن و نشست فراگیران، رهبر گروه و ناظر یا ارزیاب در نوع ارتباط موثر است. آرایش شبکه های ارتباطی معمولا به دو صورت متمرکز و غیر متمرکز صورت می گیرد. در شبکه های ارتباطی متمرکز یک فرد محور و مرکز ارتباط است. نحوه آرایش شبکه های ارتباطی متمرکز به صورت های زیر است: ۱) آرایش چرخشی یا شبکه ارتباط چرخشی ۲) شبکه ارتباط زنجیره ای ۳) شبکه ارتباط زیگراگی شبکه ارتباطی غیر متمرکز به صورت های زیر است: شبکه ارتباط دایره ای و شبکه ارتباطی چند کانالی.

اجرای بحث گروهی شامل سه گام می باشد:

گام اول: بیان هدف های تدریس، بیان منظور بحث، توضیح ارتباط بحث با آنچه یادگیرندگان تاکنون آموخته اند و استفاده از پیش سازمان دهنده برای جلب توجه شرکت کنندگان.

گام دوم: هدایت بحث است، مسئولیت این قسمت به عهده مدرس است و بایستی به نحوی هدایت شود تا تفکر خلاق و تنوع پاسخ تقویت شود. پرسش‌ها باید حاوی کلمات کلیدی مرتبط با موضوع و هدف بحث باشند و مدرس باید بر کیفیت پاسخ‌ها نیز نظارت داشته باشد.

گام سوم: خلاصه کردن بحث است. مسئولیت این قسمت نیز بر عهده مدرس است.

وظایف مدرس در روش بحث گروهی:

- ✓ فراهم کردن امکانات
- ✓ شرکت در بحث
- ✓ کنترل و هدایت بحث

روش های اختصاصی یادگیری در گروههای کوچک:

سخنرانی کردن: به طور مختصر برای تنظیم صحنه، شفاف سازی درک دانشجویان و یا خلاصه کردن آنچه آموخته‌اند، بطور موثر بکار گرفته می‌شود.

بحث گام به گام: توالی وظایف یا سئوالات طراحی شده در این شکل بکار گرفته می‌شود و معمولاً تحت کنترل مدرس می باشد.

بحث آزاد: مدرس اجازه می دهد و یا حتی دانشجویان را به صحبت آزاد تشویق می کند.

بارش فکری: از هر ایده جدید استقبال شده و هیچ انتقادی صورت نمی گیرد و ارزیابی در انتها صورت می گیرد.

ایفای نقش: برای توسعه مهارتهای ارتباطی مفید است.

مزایای یادگیری در گروه های کوچک

یادگیری فعال و خود محور:

کار گروهی فرصت را برای دانشجویان فراهم می کند تا از هرگونه یادگیری قبلی استفاده کنند، نقایص یادگیری خود را شناسایی کنند و درک مطالب را توسعه دهند. کار گروهی کوچک به دانشجویان اجازه می دهد تا یادگیری خود را خودشان هدایت کنند. این امر تفکر و کنترل فعالیت های یادگیری و توسعه مهارت های خود تنظیمی را تشویق می کند که منجر به یادگیری مادام العمر می شود.

بررسی نتایج و توسعه ایده ها:

مشارکت فعال در کار گروهی، فرصتی برای اعمال ایده ها و در نظر گرفتن نتایج بالقوه فراهم می سازد. کار گروهی به دانشجویان اجازه می دهد که اندیشه هایشان را بیازمایند، نتایج را با یکدیگر بررسی کنند و فرضیه هایی استخراج نمایند که این امر در روش هایی مثل سخنرانی امکان پذیر نیست.

ترویج سبک یادگیری بزرگسالان

(Promotion of an adult style of learning)

کار گروهی، استقلال فکری و بلوغ را از طریق تعامل با سایر دانشجویان افزایش می دهد. شفاف سازی ارزش، تغییر نگرش، به رسمیت شناخته شدن افراد، رشد عزت نفس، افزایش اعتماد به نفس - همه اینها را می توان در کار گروهی به دست آورد.

ایجاد رغبت و انگیزه در دانشجویان توسط خودشان :

یادگیری در گروههای کوچک از طریق درگیر کردن دانشجویان در فرایند آموزش، موجب افزایش رغبت و انگیزه و یادگیری موثرتر خواهد شد.

ترویج یادگیری عمیق:

دانشجویان به جای حفظ کردن و بازتولید، مطالب را درک، تجزیه و تحلیل و ارزیابی می کنند.

ارتقاء مهارت های قابل انتقال:

مهارت های قابل انتقال شامل: رهبری، کار تیمی، سازماندهی، پشتیبانی، اولویت بندی و تعیین وظایف، تشویق دیگران، توانایی حل مسئله، مهارت های ارتباطی و مدیریت زمان می باشد.

محدودیت های روش بحث گروهی

- ✓ برای کلاس های پر جمعیت قابل اجرا نیست.
- ✓ برای فراگیران با معلومات کم نسبت به موضوع، چندان مناسب نیست.
- ✓ اجرای آن بسیار مشکل است و احتیاج به مهارت دارد.
- ✓ برای تمامی موضوعات آموزشی، نمی توان از این روش استفاده کرد.
- ✓ وقت زیادی از زمان آموزشی را اشغال می کند.
- ✓ پاره ای از موضوعات طرح نشده یا مبهم می مانند.

منابع:

- 1- Sarah Edmunds. Effective small group learning: AMEE Guide No. 48. 26 Aug 2010. Pages 715-726.
- 2- Jones RW. Learning and teaching in small groups: characteristics, benefits, problems and approaches. Anaesth Intensive Care 2007;35(4):587-92.